

„Stajerc“ izhaja vsaki petek, datiran z dnevom naslednje nedelje.

Naročnina velja za Avstrijo: za celo leto 3 krole, za pol in četrt leta razmerno; za Ogrsko 4 K 50 vin. za celo leto; za Nemčijo stane za celo leto 5 kron, za Ameriko pa 6 kron; za drugo inozemstvo se računi naročnino z ozirom na visokost poštne. Naročnino je plačati naprej. Posamezne štev. se prodajajo po 6 v.

Uredništvo in upravnništvo se nahajata v Ptuj, gledališko poslopje štev. 3.



Stajerc

Dopisi dobrodošli in se sprejemajo zastoj, ali rokopiše se ne vrača. Uredniški zaključek je vsak torej zvečer.

Za oznanila uredništvo ni odgovorno. Cena oznanil (inseratov) je za celo stran K 80, za 1/2 strani K 40, za 1/4 strani K 20, za 1/8 strani K 10, za 1/16 strani K 5, za 1/32 strani K 250, za 1/64 strani K 1. — Pri večkratnem oznanilu se cena primerno zniža.

Štev. 5.

V Ptuj v nedeljo dne 4. februarja 1912.

XIII. letnik.

Tolovajski napadi prvakov.

(H dogodkom v Pernicah pri Marenbergu.)

Mi živimo na Avstrijskem, torej v pravni državi, v kateri veljajo postave in ne pest. Med divjaki se pobija nasprotnika, ali pri nas te afričanske šege še niso vpeljane... Vendar pa se čutijo gotovi prvaški hujskači na istem „pravnem“ stališču kakor afričanski divjaki. Ker ne morejo proti napredovanju pametne misli ničesar storiti, ker ljudstvo z gnjusom „vseslovanski“ gonji hrbet obrača, hočejo ti prenapetosti s poleni in noži nasprotnike prestrašiti. Surova sila naj nadomestila pametni razgovor! In divjanje surove sile imenujejo prvaki potem „narodni odpor“ ali „narodno delo“. Ni čuda, da so slovenski narodnjaki spravili slovensko ljudstvo v javnosti ob ves kredit, da so osramotili slovensko pošteno ljudstvo pred vsem svetom! Divjaštvo narodnjakov, brezvestna hujskarija teh panslavističnih veleizdajalcev, rodila je ta žalostni uspeh, da smatrajo v drugih krajih slovensko ljudstvo za narod pretepačev in pobijalcev... Mi poznamo slovensko ljudstvo, mi vemo, da je slovenski kmet miroljuben, da le tedaj zdviga, kadar vpliva nanj prvaška hujskarija. In ker to v resnici dobro slovensko ljudstvo poznamo, smatramo za svojo dolžnost, da ožigosimo in bčamo v javnosti brezvestne prvake, ki hočejo s tolovajskimi napadi onemogočiti napredek. Tolovaji ne smejo pri nas triumfirati, nasilneži ne smejo biti „voditelji“ slovenskega ljudstva. To slovensko ljudstvo je z vsem svojim gospodarskim in kulturnim razmeram navezano na nemškega soseda, brez katerega bi bilo za vsak napredek prebiko in preslabotno. In zato je največji zločinec nad slovenskim narodom tisti, kateri hujska Slovence v brezuspešni boj proti Nemcem. Le sporazumno, le skupno z Nemci si zamore slovensko ljudstvo vsvariti boljše bodočnost, nikdar pa ne v boju proti nemstvu...

Toliko smo hoteli povedati kot uvod k poročilu o žalostnih, vsake in tudi najostrejših obsodbah vrednih dogodkov, ki so se vršili v zadnjem času v marenberškem okraju. Prvaški listi so tako nesramni, da se s temi tolovajskimi napadi celo strinjajo, da jih hvalisajo in odobravajo. Slovenska inteligenca, ki bi se morala vendar zrcaliti v slovenskem časopisju, odobrava torej surove pretepače in poulične tolovaje, ki se bodejo morali za svoja „junaštva“ v ječi pokoriti. Ni čuda, slovenski listi so tudi zagovarjali politične uboje, zagovarjali pokončevanje sadnih dreves ob javnih cestah, zagovarjali bojkot. Tako so slovenski listi le orodje v rokah brezvestnih hujskačev in zato je slovenska revolver-žurnalistika soodgovorna za poboje in napade... Mi pa vprašamo: Kaj bode imelo slovensko ljudstvo od tega? Kakšne koristi bodejo dosegli slovenski kmetje v marenberškem okraju, ako se jih hujska v pretepe in poboje ter končno v ječo? Na to vprašanje naj prvaški voditelji in prvaški časopisi odgovorijo in izpoznali bodejo vso brezplodnost ter zanikernost svojega počenja.

pisi odgovorijo in izpoznali bodejo vso brezplodnost ter zanikernost svojega počenja.

V naslednem podamo strogo objektivno, brezstrankarsko poročilo o dogodkih v Pernici, o katerih se bode, kakor rečeno, tudi še pred sodnijo razpravljalo. Naši čitatelji naj potem sami sodijo, kdo ima prav!

* * *

V marenberškem okraju živi gotovo število Nemcev, ki imajo svoje državljanske pravice, kakor vsi drugi narodi. Plačevati morajo svoje davke in zato jim tudi nikdo ne sme teh pravic kratiti. Prvaški hujskači pa so drugega mnenja. Že pred par tedni so hoteli v Vuhredu ustanovitev nekega nemškega društva s surovo silo prepričati. Ker se jim to ni posrečilo, pričeli so še bolj divjati. V nedeljo dne 21. januarja so pokazali svoja divjaštva v Pernicah, mali gorski vasi. V tej vasi živeli so Nemci in Slovenci doslej popolnoma mirno med seboj. Ali prvaški hujskači iz Vuzenice so pričeli gonjo proti občinskemu predstojniku, ki vodi občino redno in izvršno. Že zadnje volitve v občini so bile jako viharne in se je moralo celo orožnike na pomoč klicati. Nemcev je v Pernicah 115, kakor je to dokazalo zadnje ljudsko štetje. Ker se jih je na vse mogoče načine napadalo, hoteli so si ustanoviti društvo. To pa je prvaške hujskače, zlasti zagriženega učitelja Hrena in kramarja Priveršeka iz Vuzenice silo razkačilo. Fajmošter Hauptmann je končal hitro božjo službo in je prišel s svojimi ovčami k zborovanju, na katerem je že učitelj Hren ljudi hujskal. Ker so Nemci videli, da nahujskani ljudje ne bodejo dopustili zborovanja, šli so v drugo gostilno g. Urcha. Ali za njimi so takoj pridrvili od učitelja Hrena nahujskani ljudje. In takoj so se pričeli zopet prepiri, v katerih so se odlikovali učitelj Hren, krčmar Göschmann, komi Kocijan in žnidar Lešnik iz Vuzenice. Divjanje prvakov je bilo popolnoma neopravičeno in do skrajnosti surovo. Tako se obnašajo divjaki, ne pa ljudje! Učitelj Hren je ta dan dokazal, da spada v hlev, ne pa v šolo. Upamó, da mu bode šolska oblast to tudi povedala. Med prvaškimi hujskači je bil posebno predrzen tudi kramar Priveršek, ki je zvonil s kravjim zvoncem in je s tem dokazal, da bi bil najboljši primeren za pastirja. Potem so hujskači silili proti mizi g. občinskega predstojnika Christöfl, katerega je učitelj Hren tudi s palico udaril, tako da je pričel takoj krvaveti. Junak Priveršek je skočil na klop in udrihal s palico po g. Christöfl, ki se je seveda tudi branil. Razbili so mize in stole in več Nemcev je krvavelo. Zunaj pa je stal fajmošter in ni našel besedice, da bi to protikrščansko divjanje vstavil. Nemški govornik g. Maschke je skušal ljudi pomiriti. Vprašal jih je, ali hočejo kri prelivati in družinske očete v ječo spraviti. Tako se je končeno vendar vse pomirilo. Nemci so šli potem v hišo g. Christöfl, kjer so društvo ustanovili. Tudi tam je hotela nahujskana soderga motiti, pa se ji ni posrečilo. Najbolj divjajo prvaki proti g. Christöfl. Kramar Priveršek je hotel od učitelja Hrena revolver, da bi na Nemce streljal. Opozarjamo državnega prav-

dnika na to! Tako „ku-furo“ so pokazali prvaški hujskači v Pernicah!

In zdaj vprašamo mirne, trezno misleče slovenske kmete: Ali je to dostojno in koristno? Ali niso taki prvaški divjaki in tolovaji vredni, da bi jih ljudstvo samo z brcami iz dežele poglalo? Mi hvala Bogu še nismo na Srbskem in Ruskem, kamor hočejo prvaki avstrijsko domovino prodati, — pri nas veljajo še postave!

Kmetje! Držite skupaj in ne pustite se zapeljati od prvaških hujskačev!

Politični pregled.

Naš prestolonaslednik nadvojvoda Franc Ferdinand je 27. januarja s svojo soprogo obiskal nemškega cesarja v Berlinu, ki je praznoval svoj rojstni dan.

Letošnji nabori. Poročali smo v zadnji številki (kakor razni drugi listi), da se bodejo letošnji vojaški nabori brzkone zavlekli. Zdaj pa se zopet poroča, da to ni istina in da se bodejo ti nabori kakor vedno v aprilu vršili. Razpisalo se bode nabore že februarja ali marca meseca.

Cerkveni jubilej. Iz Rima se poroča, da se delajo v papeževi palači velike priprave, da se bode v prihodnjem letu (1913) praznovalo 1600 letnico onega dneva, ko je cesar Konstantin proglasil krščanstvo za državno vero. Cesar Konstantin bil je l. 274 v današnjem Nišu (na Srbskem) rojen in je postal l. 306 rimski cesar. Leta 313 pa je proglasil v Milanu krščanstvo za državno vero. On sam se je pustil šele kratko pred svojo smrtjo (leta 337) od papeža Silvestra I. krstiti... Čudno je, da cerkev doslej ni nikdar praznovala obletnice tega dneva.

Oproščeni morilci. Kakor znano sta svoj čas na Ogrskem brata Szilinski ustrelila iz političnih vzrokov kmetskega poslanca Achima. Morilca sta bila od porotnikov oproščena, kar je pač značilno za madžarske pravne nazore. Magnati smejo pač vse storiti, — celo pobijati!

Ljudsko štetje. V zadnjih 10 letih je v Avstriji v glavnih mestih število prebivalstva za sledeče številke naraslo:

Dunaj	302.100	Bregenz	4.080
Baden	14.000	Praga	1.890
St. Pöten	15.200	Okolica Prage	98.000
Linz	9.000	Anesij	16.000
Salzburg	3.140	Pilsen	24.000
Gradec	13.588	Teplitz	13.500
Okolica Gradca	14.900	Brno	15.700
Maribor	3.800	Mor. Ostrava	23.000
Celovec	4.700	Troppau	4.100
Beljak	10.170	Teschén	11.300
Ljubljana	5.100	Lvov	46.800
Trst	50.800	Krakova	28.000
Gorica	5.500	Cernovic	19.200
Fulj	28.100	Zader	3.700
Innsbruck	12.100		

Odstopil je hrvaški ban dr. pl. Tomašić. Za njegovega naslednika bil je imenovan sekcijski šef dr. pl. Čuvaj, ki ima pa tudi jako veliko nasprotnikov. Politični položaj na Hrvatskem je vsled tega hudo kritičen.

Državnozbornske volitve v Nemčiji, ki so se pred kratkem vršile, končale so z velikanskim dobičkom za socialno demokracijo, ki je sedaj najmočnejša stranka v nemški državni zbornici.